

Közelebb a fogyasztóhoz

A vállalatot külön nem fontos bemutatni, hiszen a kenderfeldolgozás hazai fellegvárát jól ismerik határainkon túl is. Gyártmányai között megtaláljuk a kender-, juta- és szintetikus fonalat, varrócérnát, zsinór-féleségeket, zsinókeket, kötelet, hálót, továbbá kenderből, jutából és szintetikus fonalakból készített szöveteket, amelyek közül legismertebb a ponyva és a műszaki szövet.

A gyár fogyasztói ügynevezett nagy fogyasztók: gyárak, vállalatok, s persze a külkereskedelem, valamint kisebb mennyiségben a belkereskedelem, vagyis a lakosság. Önkéntlenül is érdeklődik az ember, vajon milyen kapcsolata lehet a termelőnek a fogyasztóival. Ez esetben felelős a helyzet, alig van közvetlen kapcsolat, inkább csak áttétel a kontaktus. Persze mindez múlt időre vonatkozik, mivel a jövő mást ígér: megismerni a vevőtábor közelebből is.

Párhuzamosság

A vállalat üzemgazdasági főosztályvezetője, dr. Erdélyi Ferenc nagyon hasznos tanulmányt készített a termelő és a fogyasztó közvetlen kapcsolatának megteremtéséről. A kiindulópont a Gazdasági Bizottság tavaly júniusi határozata, amelyben a következőket olvashatjuk: „A termelői gazdasági rendszer elvi, központi irányítása mellett, a végrehajtásban növelni kell az országos értékesítésért felelős vállalatok hatáskörét és felelősségét... Határozottan meg kell gyorsítani azt a folyamatot, amely szerint a készletező raktárakat általában a monopol jelleggel termelő és értékesítő (profilgazda) vállalatokhoz kell csatolni...”

Eddig mi volt a helyzet? A termelő vállalat és a közvetlen fogyasztó közé beékelődött egy készletező szerv, a TEXÉRT. A készletező tárgyalta a vevőkkel, begyűjtötte igényeiket, adminisztrálta a megrendelést, értékesítés folyamatát és kapcsolatot teremtett a termelő vállalat, majd átadta az igényeket.

A TEXÉRT által megadott fogyasztói igényeket a termelő vállalat is adminisztrálta, sőt a készletező majdnem ki is lépett a körforgásból, mivel tranzitálta a lebonyolítást, azaz a termelő vállalatnak megszabta, hogy közvetlenül a megrendelőnek szállítsa X időpontban Y mennyiséget. Egy bizonyos mennyiséget maga a készletező vett át és diszpónált a fogyasztóknak.

E párhuzamosság bizonyos többletkiadásokkal is jár: egyrészt több azonos feladatot látnak el a készletezőnél és a termelőnél, de a forgalomnak (az áru értékének) 1 százaléka ugyancsak a készletezőhöz kerül az átvételtől, amely egy évben meghaladja a félmillió forintot, s mindenképpen terhel a gyártó vállalatot. Persze a gyártó vállalat érdekeltisége is zátonyra kerül ilyen szituációban: mivel a fogyasztói igényekkel csak közvetett úton van kapcsolata, következtetéseként hiányzik az a kontaktus, amely feltétlenül szükséges a termelő és a felhasználó között.

Ebből következik, hogy a termelő vállalat érdekeltisége csupán a mutatószámokra terjed, nem pedig a közös - termelő, fogyasztó - érdekeltiség rugalmas szintje. Milyen kivezető utat ajánl dr. Erdélyi tanulmánya?

Közvetlen kapcsolatot

Ha a termelő és a fogyasztó kapcsolata nem áttétel, hanem közvetlen, egészen más helyzet alakulhat ki. Erre már gyakorlati példák is vannak a külkereskedelemben, a Ken-

Figyelemre méltó kezdeményezés

a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalatnál

derfonó- és Szövőipari Vállalat, illetve a HUNGAROTEX közös munkája nyomán. A gyár szakemberei itt bekapcsolódnak a külföldi piackutató munkába. Nemrégiben a szovjet, a francia, az angol és a belga vevőket látogatták meg a gyár szakemberei. Sőt képviselőjük most indul afrikai útjára, Szudánba és Etiópiába. Az ilyen közvetlen kapcsolat kedvezően hat a gyártmányfejlesztésre és még több mindenre, amely meghatározza a termelő előrehaladását, versenyképességét a piacon.

A belkereskedelemben a kapcsolatok megteremtése jóval egyszerűbb és elérhetőbb. Ehhez a gyárnak teljesen be kell kapcsolódnia a piackutató munkába és vevőszolgálatot biztosítani. Magyarán: azokkal a vevőkkel, akikkel eddig közvetett kapcsolatot tartottak, ezután közvetlen kapcsolatot teremtsenek. Ehhez a készletező vállalatot ki kell iktatni a sorból.

A vállalat vállalkozhat

Milyen előnyökkel jár a termelő és a fogyasztó közvetlen kapcsolata? Első eredmény, hogy a párhuzamosság megszűnhet, egy felesleges és fékező tényező eltűnik, gyorsabbá és rugalmasabbá válhat a forgalom, az értékesítés folyamata. Másodszor: sokkal egyszerűbb az egész körforgás és ami nem lebecsülendő, olcsóbb is. A félmilliót meghaladó egy százalékos megtérülése és természetesen a párhuzamosság felszámolásával elérhető létszám-megtakarítás ugyancsak jelentős lehet.

Az anyagi oldalnál vannak értékesebb előnyök is. Többek között a rugalmasság a termelésben, mely a

gyártó és a fogyasztó közvetlen kapcsolata révén alakulhat ki és elősegítheti a gyártmányfejlesztést. A gyártó vállalat „kinálni tudja” árúját, vagyis a vállalat vállalkozhat - újra, jobbra, gazdaságosabban. A közvetlen kapcsolat révén a termelő a gyakorlatban is tanúja lehet a felhasználó lehetőségeinek és fordítva. Egymás belső életét ismerve, könnyen alkalmazkodhatnak egymáshoz, mindkettőjük előnyére.

Fokozatos megvalósulás

Amit már a kezdet-kezdetén dicsérni kell az, hogy a vállalat szakemberei a kibontakozó lehetőségeken nemcsak vitatkoznak, medítálgatnak, hanem úgy mondják „előre mennek” a gazdaságirányítási rendszer reformjában várható következményeknek. A későbbi generációs változás így nem érheti felkészületlenül a monopóliumhelyzetben levő termelő vállalatot, s helyt tudnak majd állni a forgalom, az eladás teljes bonyolításában. A megvalósítás fokozatosan történik. Egyes cikkek már a vállalat végzi az igények gyűjtését.

S végül még annyit, hogy az értékesítés folyamata, a fogyasztóval való közvetlen kapcsolat a termelő vállalatra komoly feladatokat ró: elsősorban közgazdasági, kereskedelmi koncepciót, igazi vállalkozói szemléletet követel, hogy a vevő igényeit valóban a legmesszebbmennyig kielégíthessék. Ez érdeke az egész szocialista gazdaságnak és a két partnernek is munkája során. A közvetlen kapcsolatnak ebbe az irányba kell hatnia a kölcsönös előnyök biztosításával.

Gazdag István

Aki nem rugdalt gyermekkorában kődarabot sima betonra, nem tudja milyen nagy élvezet az.

Az én kis barátomat nem kell féltetni attól, hogy valamit is elmulaszt megismerni az élet gyönyörűségeiből. Erre gondoltam, miközben Szegeden, a főtér egyik útjának járda-szegélyén álltam és türelmesen vártam, hogy átmehessek a gondolatom magam-tuloldatra. Egyelőre ugyanis, szándékom végrehajtását, egy öt év körüli kisfiú akadályozta, aki nagy igyekezettel rugdostott maga előtt egy lával bekenje a nádkora kődarabot. A rágom. Egyébként járdaszegélynél há-

I AM SORRY

romszor is belerúgott apró cipőjével, de a kődarab makacsul tartotta magát, nem ugrott a járdára.

A gyerek önfelédit játékában nem vett észre. En pedig, mint mondom, érdeklődve vártam mikor sikerül a rúgás. A türelmesen vártam, lemorzsolat terem, gondoltam magamtuloldatra. Egyelőre ugyanis, szándékom végrehajtását, egy öt év körüli kisfiú akadályozta, aki nagy igyekezettel rugdostott maga előtt egy lával bekenje a nádkora kődarabot. A rágom. Egyébként járdaszegélynél há-

tettem egyet ezzel az egésszel. Volt bennem olyan gondolat, mit szólnának a szülők, ha látnák mit művel a gyerek. A szülőknél és rajtam esett sérelmet a bókámnál érzett nyílással egyidőben, erősen koncentráltan konstataáltam. A szememből csillagok és villámok ugráltak.

A gyerek a kő útját követve meglátta a lábomat, aztán felkapta a fejét, kis kezét önkéntlenül a szívére szorította: - Bocsánat - mondotta, tisztán

eltve a szót és hangjában őszinte sajnálattal.

- Kérlek - választam kellő megértéssel, elfelejtve a haragot.

Miközben tovább mentem, eszembe jutott, hogy a közel-múltban egy úti beszámolóban azt hallottam, hogy Amerikában minden ballépést megbocsátanak, ha elhangzik a szinte varázsszerű bocsánatkérés: I am sorry.

Lám, nálunk is van I am sorry. Meghozta szívreszorított kezét mellett kimondott I am sorry. Boldogan sántikáltam hát tovább.

S. M.

Drága ár a kölcsönért ...

Beszélgetés egy modern szegedi „világvánderrel”

Nagy „barangoló” dr. Moholi Károly főiskolai docens, az Altalános gazdaságföldrajz, s a Magyarország gazdaságföldrajza című főiskolai jegyzetek szerzője. Minden alkalmat megragad arra, hogy gazdaságföldrajzi tapasztalatait gyarapítsa.

Hétezeröttszáz kilométer

Nemrég tért vissza lengyelországi tanulmányútról, ahol a Turini Egyetem vendégeként a lengyel mezőgazdaságföldrajz jelenlegi helyzetét vizsgálta. Rövid egy-két esztendő leforgása alatt nem csupán Jugoszlávia, Bulgária, Románia mezőgazdasági jellegű vidékein nézett körül, hanem autóján benyargalászta Ausztriát, Svájcot, az NSZK nyugati vidékeit, Hollandiát, Belgiumot, Béjart Párizs, Bordeaux, a Viscaia-öböl környékét, alaposan körülnézett Észak-Spanyolország partvidékén, ellátogatott Bil-

baoba, Burgoszba, Madridba, aztán Mezeta érintésével az aragóniai medencéig hajtott, végigszellette a Földközi-tengert érintő spanyol partvidéket, innen Barcelonán át ismét Franciaországba ment, majd a Rhone völgyén át, Lyon érintésével, Genfben kötött ki. Svájcjal való megismerkedése után egy aprócska állam: Liechtenstein fedelmesség életével is megismerkedett.

Jövedelem

a kíváncsiságból

7500 kilométeres útja során félért a mezőgazdaság új jelenségeit, az életszínvonal alakulását, a közlekedési, szállítási adottságokat, s a foglalkoztatottságot tanulmányozta. Pontos naplót vezetett a tapasztaltakról. Ennek részletei - főként, ami a paraszti termelés, a nagyüzemi kertészet, a kereskedelmi lehetőségek felmérését illeti - rendkívül színesek, izgalmas újak, éles szemre, nem minden nap megfigyelőkésszégre vallók. Tárgyilag, tényeket rögzítő napló ez, nem hűny szemtelő írója sem a kedve, sem a negatív jelenségek előtt.

Számomra mindig megfeszíthetetlen rejtelnek tűnt, hogy egy ilyen parányi, 163 ezer négyzetkilométernyi területű államocskában, amilyen Liechtenstein, hogyan tud létezni... Elsősorban tehát erről érdeklődöm.

- Épp az a kíváncsiság élteti e kis államot, mely az ön kérdéséből kisüt - feleli mosolyogva Moholi. - Mindenki kíváncsi rá, nagy az idegenforgalom. Nemzeti jövedelmét tehát elsősorban az idegenforgalomból és a kapcsolatos szolgáltatási ágakból meríti. Vaduz, a mindössze kétezer leiket számláló székely hely ezenkívül tele van bélyegárúító üzletekkel is. A bélyegkereskedelem jelentős jövedelmet biztosít a törpe államnak. Több nemzetközi monopólium központja is itt székel.

Az ellentétek országa

- Spanyolország? - A végletes ellentétek hazájaként rögződött meg emlékezetemben.

Több száz színes diapoztívje között válogat. Az egyiket a világosság felé emeli.

- Amint látja, a spanyol parasztság sok helyen ilyen primitív módon csépelnek napjainkban is: lovakkal tiportatják a gabonát... Az északi partvidék hipermódern palotásora éles kontrasztban áll a mezőgazdaság alacsony szintjével. A száraz, vízszegény vidékek középkori életmódja - a földközi-tengeri partvidéken magas színvonalú délnyugati kultúra... A fővárost, Madridot tagadhatatlanul erősen kiépítették, ké-

olajvezetékeket állítottak fel, utakat javítottak. Mindezt többmilliárdos amerikai kölcsönből, melynek az volt az ára, hogy ellenszolgáltatásként katonai támaszpontok építésére kellett területből átengedniük. Amint a legutóbbi pánik - a Hirosimára dobott atombomba hatóerejénél erősebb bomba eltűnése nyomán keletkezett páni rémület - bizonyítja: a spanyol nép drága árt fizetett a kölcsönért, s erre mind többen döbbennek rá közülük...

- S mi történik azokkal a spanyolokkal, akiket nem ragyogó palotásor környekére, s nem termékeny folyóvölgyekbe, hanem csötlen, sziklás, zord vidékre sodort a sors szeszélye?

- Ezek olykor hónapokra elszegődnek Franciaországba és Svájcba, mint olcsó munkások. Svájcban 750 ezer modern rabslolga él, mint nehéz fizikai munkát aránylag olcsón végző, mezőgazdasági dolgozó. Olaszok, törökök, görögök is akadnak közöttük jöcskán, ám legtöbb köztük a spanyol.

Kisgazdaságok Hollandiában

- Hollandia?

- Hollandia még mindig mezőgazdasági jellegű államként él nálunk a közutadban, holott egyre inkább ipari országgá alakul. Finommechanika, rádiótechnikai, s hajóépítéssel kapcsolatos ipari áruik egyre nagyobb hányadát kezdik jelenteni a nemzeti jövedelemnek. Kétségtelenül imponálóak a nagyüzemi kerestészet eredményei, a meglehetősen nagy tömege egy-egy elővárost képez a nagyobb településeknél, s például az üvegházi paradicsomtermesztés - lenyűgöző méretű. De azt is meg kellett látnom, hogy a mezőgazdasági kisüzemek csak az állam árkiesztítő hozzájárulásával szabadulhatnak meg a deficitől...

- Nyugat-Németország?

- Túlfeszített, erős élettempó...

Megfeszített munka

- Franciaország?

- Ott ma kétségtelenül a mezőgazdaság fellendülése tapasztalható; érzésem szerint a franciák egyik legnagyobb mezőgazdasági „nagyhatalmává” lettek a Közös Piacnak. A megélhetésért itt is nagyon meg kell dolgozni, akárcsak Nyugat bármely más államában. Rendszerint kilenc órai megfeszített munkát követelnek a munkásoktól, s állandóan ellenőrzik a termelvény mennyiségét és minőségét.

- A közlekedés?

- Különösen Brüsszelben fordítanak nagy gondot rá: több évtizedes távlatban terveznek, s építkeznek, gyakran hármas szinten készítik az új utakat.

- A további tervek?

- Feltétlenül folytatatom a „világcsavargást”. Meg-
erd...

D. E.

Már nem ismeretlenek

Leleplezték a telefonrongálókát

Az elektrotechnika iránti rajongásnak sajnos olyan forráskínövése is van az iskoláskorúak között, mint a nyilvános távbeszélő rongálása, leszerelése. Lapunkban csak nemrégiben írtunk ezekről az „ismeretlen” tettesekről. A Szegedi városi és járási rendőrkapitányság azóta kézre kerítette a város különböző pontján vandálkodó fiatalokúkat: Cs. J. 15 éves azért elmei szerző. Három társa: T. M., B. Gy. és H. Z. hetedik és nyolcadik osztályos általános iskolások. Velük egy iskolába járnak a tőlük vásárlók - most már tanúk - számszerint tízen, akik közül egyik-másik talán gyanította is az amper- és nyomásmérők, hangszórók, mikrofonok, komplett morsekészülékek, csengőreduktorok, telefonkagylók és különféle szerelések szertári és postai eredetét.

Végig a városban

A négytagú társaság munkamegosztással „dolgozott”. Együtt fosztogatták a saját és a szomszédos általános iskola szertárát, ketten pedig közülük a telefonfülkéket látogatták sorra. Az utóbbi időben megrongált valamennyi nyilvános telefonkészülék az ő „művük”, kezdve az 1-es postahivataltól Petőfitelepi, a 11-es utcában elhelyezett készülékig. Cs. J. egyedül 44 telefont rongált meg. Ezekre tehető tehát a postának okozott kár. Meglésték, amikor a készülékeket ismét kijavították, aztán újra „akcióba” kezdtek. A szertárakból származó és a házkutatásokon lefoglalást, valamint az alkatrészt vásárlók által beszolgáltatott elektromos készülékek értéke is jelentős.

Egy ötödik bűnrészese, K. Ö. kimosta magát az ügyből a náluk talált postai távbeszélőhallgató és három darab membrán ellenére is. Egy

budapesti mérnök nagybácsi igazolta, hogy azokat ő ajánlkozta testvére szeretett fiának. Mit mondanak a szülők, akik között van földművelősszervezetek osztályvezető, a csereberek tanúk szülei között pedig nagyüzemi igazgató is? Nem tudnak semmiről, nem vettek észre rendellenességet. Az iskolai polittechnikai oktatásból eredő szükséges tárgyaknak, alkatrészeknek vették a lopott holmikat. Nem tűnt fel előtük a zsebből lebonyolított „csere-bere”, adás-vétel ugyanúgy, mint ahogy a pedagógusoknak sem.

Az „előző” szülők

A gyerekek vallomása szerint pedig valóságos zsbvárszajlott le a tízperces szünetekben, majd tanítás után kinek-kinek a lakásán. Két gyerek pedig szabályos házi-telefonon beszélgetett egymással. Ötletes megoldással bekötötték barkácsolásukat a hálózati áramba. Ok voltak a többiek szemében a „nagy menő” szakemberek, akik előtt a szülők is elálmélkodtak ahelyett, hogy utána néztek volna: tucat-számra honnan erednek a telefonmikrofonok, az értékes alkatrészek, amelyek vásárlására pedig tőlük nem kaptak százásokat?

A délutáni és a kora esti mozielőadások időtartamába könnyen belefért a portyá-

zás, a telefonfülkék látogatása városzerte. Az előregyártott alibi és a zsebkékből ilyenkor előkerült újabb alkatrészek között nem vették a szülők ellentmondást? Sajnos, nem. Csak a rendőrségi házkutatás eszméltette őket arra, hogy valahol elvették a gyerekek szabad idejének ellenőrzését. Ehelyett vakon istenítették a 14-15 évesek vonzódását a technika felé. A módosabb, a gyerekek nevelésére több időt, gondot és hozzáértést nyújtó szülők ebben nem lehet megértetni. A gyerekekért egymaga küzdő özvegy édesanyát annál inkább. A fia korai boldogulását látta ugyanis a szerelgetésben. Viszont ennek az asszonynak is segíthettek volna a többi szülők, ha idejében kinyitják a szemüket.

Nem késő!

A törvényes felelősségre vonás mellett nyilvánvalóan nem tanácsolják majd el a fiatal bűnösöket az általános iskolából, azt el kell végeztetniük. Ha viszont ugyanezt tették volna a középiskolában, annak sajnálatosnak számoló következményei lennének.

Bizonyára még nem késő a csorba kiköszörülése, ha a leleplezett telefonrongálók és szülei is úgy akarják.

L. F.

AUTÓSOK, FIGYELEM!

A Szegedi Gumi és Műanyag Kft. megkezdte a

Trabant személygépkocsiköpenyek futóását

Gumik átvétele 6-14 óráig Szeged, Körtöltés u. 35. sz. alatt. Tel: 41-02.

X. S. 63 031